

Detaljniji rezultati istraživanja udruge Obitelji 3plus o utjecaju pandemije koronavirusa na obitelji s djecom

Opća pitanja

- Anketu je ispunilo 2334 roditelja (obitelji) iz svih hrvatskih županija.
- 16,7 % ispitanika skrbi za jedno dijete, 30,9 % ispitanika skrbi za dvoje djece, 29,1 % ispitanika skrbi za troje djece, a njih 23,3 % skrbi za četvero ili više djece.

Obiteljski prihodi

- U 52,3 % ispitanih obitelji već su smanjeni prihodi uslijed novonastalih okolnosti.
- Na pitanje „U kojoj mjeri Vaši prihodi pokrivaju sve troškove Vaše obitelji?“, 51,2 % anketiranih obitelji odgovara kako su im prihodi otprilike kao i troškovi, dok su kod 19,8 % ispitanika troškovi veći od prihoda. U 3plus obiteljima ovo je još više naglašeno, te su kod njih četvrtine (24,9 %) već sada ukupni obiteljski troškovi veći od obiteljskih prihoda.

Utjecaj uvedenih mjera na obitelj

- Od uvođenja mjera zaštite, u 50,0 % obitelji situacija je otežana, što je dodatno naglašeno u 3plus obiteljima od kojih njih 53,6 % ima otežanu obiteljsku situaciju. Svega 3,4 % obitelji smatra kako im je od uvođenja mjera zaštite obiteljska situacija lakša nego ranije, dok preostale obitelji smatraju kako je njihova trenutna obiteljska situacija slična kao i prije uvođenja mjera zaštite.
- Od uvođenja mjera zaštite, 43,2 % svih obitelji ima povećane potrebe za hranom, što je dodatno izraženo kod 3plus obitelji jer njih polovica (49,6 %) zbog novonastale situacije ima povećane potrebe za hranom.
- Na pitanje „Kako Vaša djeca podnose boravak u kući u novim okolnostima?“, trećina ispitanika (35,2 %) izjasnila se kako je na početku bilo teško, no da su se djeca priviknula na nove okolnosti, jedna trećina (34,6 %) izjasnila se kako djeci nije bilo teško priviknuti se, dok se 30,6 % ispitanika izjasnilo kako im je i dalje teško u novonastalim okolnostima. Slični su podatci i u 3plus obiteljima.

Zabrinutost za budućnost

- 77,1 % obitelji je zabrinuto za budućnost svoje obitelji, od čega je njih čak 23,4 % jako zabrinuto. Svega 20,8 % ispitanika nije zabrinuto za budućnost svoje obitelji.
- Tri četvrtine svih ispitanika (75,4 %) uopće ne zabrinjava ili ih malo zabrinjava vlastito zdravlje, dok je tek 7,0 % njih jako zabrinuto za svoje zdravlje. No, ispitanici su puno više zabrinuti za zdravlje članova svojih obitelji. Tako je njih čak 45,8 % zabrinuto ili jako zabrinuto za zdravlje svoje djece, a 43,4 % za zdravlje svojeg supružnika. Dodatno, čak 57,1 % ispitanika izrazilo je zabrinutost ili izrazitu zabrinutost za zdravlje svojih roditelja (djedova i baka) uslijed novonastalih okolnosti. Ako se u obzir uzmu samo 3plus roditelji, njihova zabrinutost vezana uz vlastito zdravlje, kao i zdravlje članova obitelji tek je nešto manje izražena.
- Istraživanje je pokazalo kako su ispitanici poprilično zabrinuti za poslovni i financijski aspekt života svoje obitelji. Tako je na pitanje „Hoću li imati posao“ uslijed novonastalih okolnosti čak 36,5 % ispitanika izrazilo zabrinutost ili izrazitu zabrinutost, dok je dodatnih 35,1 % zbog toga malo zabrinuto. Još je izraženija zabrinutost vezana uz financijsku sigurnost / stabilnost – svega 11,2 %

ispitanika po tom pitanju uopće nije zabrinuto, 41,3 % je malo zabrinuto, dok je skoro polovica ispitanika (47,6 %) po tom pitanju izrazilo zabrinutost ili jako zabrinutost.

- Ispitanici su se izjasnili i u kojoj mjeri su zabrinuti za svoje, a i za mentalno zdravlje svoje djece. Tako je čak 29,7 % iskazalo da su zabrinuti ili jako zabrinuti za svoje mentalno zdravlje, a njih 32,9 % i za zdravlje svoje djece.
- Istraživanje je obuhvatilo i pitanje o zabrinutosti o tome gdje i kako će ispitanici živjeti, i svaki deseti ispitanik (9,1 %) jako je zabrinut po tom pitanju, a dodatnih 14,2 % je zabrinuto gdje i kako će živjeti uslijed novonastalih okolnosti.

Rad od kuće uslijed novonastalih okolnosti

- Od 2334 obitelji koje su sudjelovale u ovom istraživanju, trenutno u njih 40,6 % jedan član obitelji radi od kuće, a u njih 19,2 % od kuće radi dvije ili više članova obitelji. Pri tome od ovih ispitanika koji radi od kuće njih čak 37,9 % ima tek djelomične uvjete za rad od kuće, dok njih 16,1 % smatra kako nemaju adekvatne uvjete za rad od kuće.
- 12,3 % svih ispitanika nema dovoljno tehničkih uređaja (računala, televizora) putem kojih njihova djeca mogu pratiti nastavu od kuće. Ovaj problem dodatno je izražen kod obitelji s troje ili više djece – njih čak 18,4 % nema dovoljno tehničkih uređaja za potpuno praćenje online nastave.
- Zbog školovanja djece od kuće čak 41,7 % roditelja značajno je dodatno opterećeno, a dodatnih 34,7 % roditelja je umjereno opterećeno. Ovo je još više izraženo kod 3plus roditelja, kod kojih je svaki drugi roditelj (49,4 %) značajno dodatno opterećen zbog školovanja djece od kuće, a dodatnih 36,5 % je zbog toga umjereno opterećeno.
- Četvrtina ispitanika (24,7 %) uopće nije zabrinuta za obrazovanje svoje djece uslijed ovih okolnosti, dok je njih 36,4 % malo zabrinuto, 22,4% je zabrinuto, a njih 16,4 % je jako zabrinuto po tom pitanju.

Načini pomoći u aktualnoj situaciji izazvanoj pandemijom koronavirusom

Gotovo polovina ispitanika smatra da bi Vlada RH trebala pomoći njihovoj obitelji tijekom i nakon aktualne situacije. Što se konkretne pomoći tiče, ispitanici su najčešće odgovarali kako očekuju neku vrste financijske pomoći, moratorij na otplatu kredita, smanjenje poreza i povećanje ostalih olakšica, smanjenje troškova režija, stanarine ili komunalnih naknada, očuvanje visine plaća, očuvanje radnih mjesta, te subvenciju odnosno ukidanje nekih rata kredita. Neki ispitanici predlažu i smanjenje opterećenja roditelja prilikom održavanja nastave na daljinu, povećanje demografskih mjera, odnosno olakšica za obitelji s djecom općenito, te pomoć ili popuste u nabavi hrane, participacija u troškovima ili ukidanje troška vrtića, povećanje dječjeg doplatka te psihološku pomoć.

Ispitanici su uputili i niz drugih napomena, prijedloga i sugestija donositeljima odluka, od kojih ovdje izdvajamo: (1) Rasteretiti nastavu, a ne zahtijevati velike količine gradiva i zadaće, budući da aktualni način odvijanja nastave na daljinu teško funkcionira u obiteljima s više djece. (2) Poticanje poljoprivrede i domaće proizvodnje. (3) Pomoć kod otplate kredita, režija. (4) Da je barem jedan roditelj doma s djecom za vrijeme krize budući da niži razredi ne mogu sami odrađivati nastavu, dok vrtićku djecu nema tko čuvati. (5) Porodiljne naknade za roditelje s troje i više djece ostale su iste, a troškovi za takve obitelji su povećani, pa se traži podizanje naknada. (6) Mnoge obitelji nemaju dovoljno računala, dovoljno dobru internet vezu, a i troškovi interneta nisu zanemarivi. Trebalo bi omogućiti besplatni internet. (7) Oslobođanje obveza plaćanja vrtića. (8) Posebna financijska pomoć socijalno ugroženima, samohranim roditeljima, bolesnima.